

Vi Rejser. Store flyalliancer dominerer luftrummet og er indtil videre en fordel for passagererne

FOTO: THOMAS BORBERG

13

2

KULTUR

De nye huse på Christianshavn

Seks tårne og en særegen samling nye boliger får den københavnske havnefront, hvis et vinderprojekt af den hollandske arkitekt Erick van Egeraat bliver gennemført. Københavns Kommune ser yderst positivt på projektet.

Arkitektkonkurrence

Af Birger Thøgersen

Var der tre, der i går stod sammen om i fællesskab at hylde denne tirsdag som en ualmindelig god dag for København, var det Jens Kramer Mikkelsen, Søren Pind og Allan Andersen.

De var alle til stede, da sidstnævnte i sin egenskab af direktør i det statsjede ejendomsselskab Freja præsenterede vinderprojektet for et boligbyggeri på en af de mest centrale og mest attraktive grunde i Københavns Havn, nemlig Krøyers Plads.

Projektet er, sagde Allan Andersen, så enestående og fremragende, at det skal og vil blive gennemført, om det så skulle blive hans sidste opgave som direktør. Overborgmester Jens Kramer Mikkelsen (S) og byggeri- og teknikborgmester Søren Pind (V) nævnte ikke deres stillinger, men erklærede sig ellers aldeles enige og gav offentligt »håndslag« på, at de vil gå ind i et konstruktivt samarbejde for sagen.

»Det er et stort særligt. Det vil blive et plus for byen og en at-

traktion, folk vil komme udefra for at se«, lød det.

Vinderprojektet er udarbejdet af den hollandske arkitekt Erick van Egeraat og hans tegnestue EEA.

»Jeg håber, byggeriet vil betyde et skridt frem for København. At det vil gøre en lille forskel«, sagde han. »Det kan være et problem at vinde forståelse og accept af forandringer af bybilledet, fordi de af nogle opfattes som en trussel. Det præger især samfund med stærke magtstrukturer og en magtbalance, der bygger på enkle magtpositioner, og jeg indså efter flere års arbejde i England, hvor vigtigt det er for nogle grupper at holde fast i det uforanderlige. Det gjorde arbejdet vanskeligt.«

»Hvor jeg kommer fra, er forholdene mere afslappede. Om der bliver problemer her i Danmark? Jeg håber det ikke, men ved det ikke, for jeg har aldrig arbejdet her før. Men i næsten alle projekter møder man både en lyst til at forlænge noget eksisterende og til at skabe fornyelse. Der kan være en overvægt til den ene eller til den anden side, men vi arbejder bevidst på at skabe en balance i alle vores arbejder.«

Erick van Egeraat er klar over, at hans projekt er specielt i forhold til traditionelt

boligbyggeri i København:

»Men det drejer sig ikke blot om at skabe en ny form eller noget skørt. Jeg tjener ikke hele Danmark med det her. Og jeg er ikke ude på at fornærme eller irritere nogen, men vi lever i velstillede lande, og det betyder, at vi til en vis grænse har råd og skal være villige til at lade tingene være forskellige. Ligesom menneskene er det. Hvorfor skal jeg bo i et hus, der er magen til dit? Hvorfor ikke have noget, der er godt for nogle få folk, og noget andet, der er godt for andre?«

»Det afgørende er, at brugerne og omgivelserne finder det attraktivt. Derfor rummer det også henvisninger til noget eksisterende og genkendeligt, og det er vigtigt, hvis man skal forstå det. Holde af det og omfavne det«, siger Erick van Egeraat.

Hans tegnestue blev sammen med østrigske Baumschlager & Eberle samt de tre danske Vil-

helm Lauritzen A/S, KHR AS Arkitekter og Lundgaard & Tranberg ApS indbudt til en idekonkurrence af Freja Ejendomme, der ejer jorden, og Strandgade I/S, der var sammensat til formålet som eventuel bygherre.

Opgaven var bl.a. at udarbejde et forslag, der giver mulighed for at opføre 15.000 kvadratmeter etageareal. Blandt sine nærmeste naboer får byggeriet det kommende Nordatlantisk Kulturcenter i et stort pakhuis fra 1709.

De fem projekter er blevet vurderet af en rådgivende komité,

hvis fagkyndige medlemmer hovedsagelig var hentet udefra. De skulle kun rådgive, men kunne ikke dy sig og pegede på en 'vinder'.

»Klart og samstemmende« pegede de på EEA's forslag som en »elegant og fremadskuende« byggelse af området. Med sit overraskende formsprog, sin velovervejede og fine dialog med byens tag- og tårnprofil, og med sin eksponerede og alligevel dæmpede brug af klare, krystallinske bygningskropper anviser projektet en nyfortolkning af mødet mellem gammelt og nyt.«

Erick van Egeraat, der har tegnestuer i Rotterdam, Budapest, London og Prag, har modtaget flere priser. Hans tegnestue omfatter omkring 100 fastansatte medarbejdere, er ansvarlige for flere markante bygninger Europa rundt og bl.a. en masterplan for et af de væ-

dige havneområder i Amsterdam, Oosterdokkerne.

»Jeg prøver at undgå at gentage mig selv og håber, at byggeriet i København bliver helt forskelligt fra alt andet, jeg har tegnet. Da jeg som ung første gang kom til København, slog det mig, at man her i byen, og det gælder især området her, kan se tagene. De forsvinder som så mange andre steder ikke bag facaderne, men er en del af byens form, og det tog jeg op i det nye projekt. I det byggeri, jeg har tegnet, er flere etager med boliger placeret bag taget.«

Parterne i førnævnte Strandgade I/S bestod af Dansk Ejendomsselskab A/S og Kuben Byg A/S. Bestod, fordi førstnævnte har trukket sig i utilfredshed med vinderforslaget. Det betyder, at Freja Ejendomme skal finde en ny investor og bygherre, men direktør Allan Andersen er fortrøstningsfuld. Der forhandles stadig med Kuben. Der er kon-

takt til andre, og han forventer, at tingene falder på plads i løbet af en måned eller to.

Projektet har foreløbig plan af en skitse, der skal bearbejdes, så kommende entreprenører ved, hvad de præcist skal bygge. Og hvad det vil koste. Derudover skal kræves byggeriet, at kommunen udarbejder og får godkendt en lokalplan for området.

Jens Kramer Mikkelsen: »Jeg er glad for, at vi får et boligbyggeri, der er denne centrale plads værdig. Der bliver bopælspligt, og vi skal tænke hele registeret af ejerformer ind. Det skal principielt være åbent for enhver pengepung.«

»Det kan blive et fornemt var-tegn for København, og vi vil med entusiasme gå ind i arbejdet frem mod den nødvendige lokalplan.«

Går det som Allan Andersen ventner, kan byggeriet indledes i år 2005.

birger.thogersen@pol.dk

NY SKYLINE. I den plint af beton, der danner det skrånende fundament for de seks huse, og som på sit højeste sted kan blive op til seks meter, gøres der plads til restauranter, cafeer og forretninger. Der bliver rum mellem bygningerne, der kan nå op på 12 etager, og en del bliver offentlig plads. Selvfølgelig skabes der lukkede, private områder, men hensigten er i høj grad at gøre stedet til en del af det offentlige byliv. Bl.a. også med en stor promenade mod vandet.

Københavns mini-Manhattan

Arkitektur

Det er et mini-Manhattan med seks tårne i en slags fransk gotik, som kan blive resultatet af Erick van Egeraats forslag til bebyggelse på den københavnske havnefront.

De karakteristiske høje pakhustage er inspirationen til nybyggeri på Krøyers Plads vis-a-vis Den Nordatlantiske Brygge. Det himmelstræbende tårnprojekt sender også tanker til pakhusene i de driftige Hansesæder. Byggegrunden er enestående, placeret centralt på havnefronten over for Nyhavn og for enden af Strandgade med Christians Kirke i den modsatte ende.

Det er en befrielse, at der ikke end-

nu en gang er valgt et firkantet kasseprojekt. Bebyggelsen skal ligge i knækket mellem inder- og yderhavn, en meget krævende placering, som har udfordret Rotterdamarkitekten Erick van Egeraat til et meget skulpturelt forslag. Det virker i en hastig betragtning helt fremmed for bygningskulturen i København og langs havnefronten, men er samtidig et nødvendigt bud på helt nye oplevelser. Det er 250 år siden, en nederlandsk arkitekt, Philip de Lange, kom til København, hvor han byggede nogle herlige huse, ikke mindst på Holmen. Og der gik over 200 år, fra den franske arkitekt Jardin forlod den danske hovedstad, og til en udlænding fik lov at bygge i Danmark, nemlig finnen Alvar Aalto med Nordjyllands Kunstmuseum. Så nyt blod i

kraft af Erick van Egeraat er meget velkomment. Samtidig med at fransmanden Jean Nouvel bygger koncertsalen i Ørestad og forhåbentlig også får en opgave i Sydhavnen, hvor andre hollandske arkitekter er i gang, ligesom i øvrigt ved Amerika Plads i Frihavnen.

Egeraats seks tårne er meget spinkle i udtrykket, og den højeste tårnbygning er placeret som pendant til Christians Kirke, uhyre elegant set. Den blide rokokko mellem pakhuststrukturens spændte linjer.

Tårnene er placeret på en skrånende plint ud mod havnen, hvilket kraftigt understreger de offentlige promenader på stedet. Opdelingen i tårne giver hele projektet en stor letthed, hvilket kan virke paradoksalt og i modstrid med pakhusarkitekturens

tyngde, men samtidig åbner bygningskroppenes spredte placering for en stor indre pladsdannelse med gode opholdssteder og mulighed for caféliv. Blandingen af erhverv og bolig er en oplagt fordel med bilparkering under jorden.

Tårnene er formet uden markeret overgang mellem krop og tag. Der er indre altaner, og facaderne er dækket af skodder med vandrette lameller. Udsigtskvaliteterne er rigt udnyttet i de klare krystallinske former, som understreges ved anvendelse af tegl og træ i skodderne. Et levende, rigt bevæget og meget interessant projekt. Egeraat har forstået at lukke op og trække tilbage.

HENRIK STEN MØLLER
henrik.sten.moller@pol.dk

